

Верховна Рада України прийняла закон щодо комплексної державної підтримки та підвищення соціальних гарантій для сімей з особами з інвалідністю

19.8.2026 - | Verkhovna Rada Ukrainy

19 серпня Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо формування комплексної державної підтримки та підвищення соціальних гарантій для сімей з особами з інвалідністю» (реєстр. №14191). Документ суттєво змінює підхід держави до підтримки родин, у яких народжуються або виховуються діти з інвалідністю.

Ухвалений Закон передбачає перехід від фрагментарної допомоги до системного підходу та гарантує надання комплексної державної підтримки, що реалізується шляхом поєднання грошових виплат та надання соціальних послуг, зокрема, комбінованої соціальної послуги раннього втручання.

Закон передбачає запровадження базової величини – нормативного грошового показника, що застосовується для визначення розмірів державних соціальних допомог.

Розмір базової величини, починаючи з 2027 року, встановлюватиметься у законі про Державний бюджет України на відповідний рік і не може бути меншим за 4000 гривень.

Законом передбачено, що державна соціальна допомога призначається та виплачується щомісяця у таких розмірах:

- на дітей з інвалідністю віком до 18 років – 200 відсотків розміру базової величини;
- особам з інвалідністю з дитинства I групи – 200 відсотків розміру базової величини;
- особам з інвалідністю з дитинства II групи – 100 відсотків розміру базової величини;
- особам з інвалідністю з дитинства III групи – 75 відсотків розміру базової величини.

Особам з інвалідністю з дитинства I групи встановлюється надбавка на догляд за ними в розмірі:

- особам з інвалідністю з дитинства, віднесеним до підгрупи А I групи, – 200 відсотків розміру базової величини;
- особам з інвалідністю з дитинства, віднесеним до підгрупи Б I групи, – 100 відсотків розміру базової величини.

Одиноким особам з інвалідністю з дитинства II і III груп, яким у встановленому законодавством порядку визначено потребу в постійному догляді та видано відповідне документальне підтвердження медико-соціальної експертної комісії або експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або лікарсько-консультативної комісії, надбавка на

догляд за ними встановлюється в розмірі 75% розміру базової величини.

Надбавка на догляд за дитиною з інвалідністю підгрупи А віком до 18 років встановлюється в розмірі 200% розміру базової величини.

Надбавка на догляд за іншою дитиною з інвалідністю віком до 18 років, якій у встановленому законодавством порядку визначено потребу в догляді та видано відповідне документальне підтвердження лікарсько-консультативної комісії, встановлюється в розмірі 100% розміру базової величини.

Крім того, буде врегульовано питання державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю віком до 18 років, які перебувають на повному державному утриманні в закладах (установах) або влаштовані в прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу чи сім'ю патронатного вихователя.

Однією з ключових новацій стало запровадження комбінованої соціальної послуги раннього втручання, яка фінансуватиметься за рахунок державного бюджету. Послуга передбачає роботу соціального менеджера та мультидисциплінарної команди, які спільно з родиною формуватимуть індивідуальний план підтримки дитини та її сім'ї. До нього входитимуть: навчання батьків, консультації щодо догляду за дитиною, її розвитку, соціалізації та адаптації до життя.

Отримувачем цієї послуги буде сім'я з дитиною віком від народження до чотирьох років, яка має порушення розвитку або ризик виникнення таких порушень.

Окрему увагу в законі приділено фінансуванню соціальних послуг. Комбінована послуга раннього втручання фінансуватиметься за рахунок державного бюджету, а соціальні послуги, визначені в індивідуальному плані родини, також оплачуватимуться державою протягом перших п'яти років дії Закону. Після цього їх фінансування поступово перейде до органів місцевого самоврядування, що відповідає європейській практиці організації підтримки сімей.

Окрім цього, ухвалений закон передбачає можливість закупівлі соціальної послуги комплексного розвитку та догляду за дитиною, а також право батьків, у родині яких народилася дитина з інвалідністю, один раз на рік скористатися двотижневим тимчасовим відпочинком. У сукупності з грошовими виплатами така модель підтримки забезпечуватиме родинам допомогу в розмірі від 20 до 71 тисячі гривень на місяць залежно від індивідуальних потреб.

Законом передбачається також впровадження базових соціальних послуг, таких як:

- супровід під час інклюзивного навчання;
- комплексного розвитку та догляду дітей з інвалідністю;
- тимчасового відпочинку для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю, особами з інвалідністю або важкохворими дітьми.

Протягом п'яти років, починаючи з 1 січня 2027 року, фінансування цих трьох базових соціальних послуг здійснюватиметься за рахунок коштів державного бюджету.

Закон закладає нову філософію державної підтримки, яка полягає не лише у фінансовій допомозі, а й у створенні умов для адаптації всієї родини. Зокрема, йдеться про надання послуг з абілітації, які допомагають дитині опановувати необхідні навички самообслуговування,

соціалізації та повсякденного життя відповідно до її функціональних можливостей.

<https://www.rada.gov.ua/news/razom/274766.html>